

OBSAH

LUCIUS ANNAEUS SENECA
A STOICKÁ FILOZOFIE V ŘÍMĚ

(Eva Kuťáková)

7

ŠESTÝ LIST*(Pravé přátelství)*

23

DEVÁTÝ LIST*(Mudrc a přátelství)*

24

DESÁTÝ LIST*(Užitek ze samoty)*

30

JEDENÁCTÝ LIST*(Moudrost není schopna zcela odstranit přirozené vady**Je důležité vybrat si dobré muže jako vzor)*

31

DVANÁCTÝ LIST*(Přednosti stáří a dobrovolná smrt)*

33

TŘINÁCTÝ LIST*(Mudrcova síla**Zbytečný strach z budoucnosti)*

36

PATNÁCTÝ LIST*(Pravé zdraví je zdraví duševní**Nemají se přehánět tělesná cvičení)*

40

SEDMNÁCTÝ LIST*(Filozofii je třeba se věnovat okamžitě**Chudoba není zlo)*

43

DEVATENÁCTÝ LIST

*(Opustit veřejnou činnost a stáhnout se do soukromí
je velmi užitečné*

Jak získat přátele)

46

DVACÁTÝ LIST

(Musíme být důslední, naše činy musí být v souladu s našimi slovy)

49

DVAADVACÁTÝ LIST

*(Lucilius by měl využít nejbližší vhodné příležitosti a
vzdát se veřejné kariéry)*

52

PĚTADVACÁTÝ LIST

(Nebezpečí samoty)

56

ŠESTADVACÁTÝ LIST

(Chvála stáří

I umírat se musíme učit)

57

SEDMADVACÁTÝ LIST

*(Je třeba vzdát se povrchních nebo nečestných rozkoší
a usilovat o ctnost; jen ona poskytuje radost stálou
a spolehlivou)*

60

JEDENATŘICÁTÝ LIST

*(Mínění davu není směrodatné
Nutno usilovat o nejvyšší dobro,
jímž je poznání pravdy)*

62

DVAATŘICÁTÝ LIST

*(Hleď být pánem sebe sama a s pomocí filozofie
prožít plně svůj život)*

65

TŘIATŘICÁTÝ LIST

*(Opakovat sentence starších autorů je dobré pro chlapce,
zralý muž má přijít s něčím svým)*

66

ŠESTATŘICÁTÝ LIST

*(Užitečnost života v ústraní
Smrt není zlo, je přirozenou součástí koloběhu)*

69

SEDMATŘICÁTÝ LIST

(Jen filozofie ukazuje cestu k pravé svobodě)

72

DEVĚTATŘICÁTÝ LIST

*(Přítzeň štěstěny nepřináší vždy užitek**Zlatá střední cesta)*

73

ČTYŘICÁTÝ LIST

(Jaký styl řeči je vhodný pro filozofa)

74

DVAČTYŘICÁTÝ LIST

*(Kdo je dobrý muž**Nejdražší je to, za co se neplatí penězi)*

78

ŠESTAČTYŘICÁTÝ LIST

(Chvála Luciliovy knihy)

80

OSMAČTYŘICÁTÝ LIST

(O přátelství a o nesprávných sylogismech)

81

DEVĚTAČTYŘICÁTÝ LIST

(Dobro života nespočívá v jeho délce, ale v jeho využití)

84

DVAAPADESÁTÝ LIST

*(Kdo míří k moudrosti, potřebuje pomoc**Skutečný filozof nedbá na potlesk)*

87

ČTYŘIAPADESÁTÝ LIST

(Úvahy o smrti vyvolané těžkým astmatickým záchvatem)

90

SEDMAPADESÁTÝ LIST

(Ani mudrc nemůže ovládnout hnutí mysli)

92

OSMAPADESÁTÝ LIST

*(Platónova idea a eidos**Stáří má cenu, jen pokud není porušeno myšlení)*

94

ČTYŘIAŠEDESÁTÝ LIST

*(Chvála filozofa Quinta Sextia**Úcta ke starým filozofům)*

102

ŠESTAŠEDESÁTÝ LIST

*(Všechna dobra a všechny ctnosti
jsou si rovny)*

104

OSMAŠEDESÁTÝ LIST

(Důležitost života v ústraní)

116

DEVĚTAŠEDESÁTÝ LIST

(Časté cestování brání v dosažení ctnosti)

119

JEDENASEDMDESÁTÝ LIST

(Existuje jediné dobro, ctnost)

120

OSMASEDMDESÁTÝ LIST

*(Netřeba se bát nemoci
Prvním lékem je pohrdání smrtí)*

129

OSMDESÁTÝ LIST

(Cvičení těla a ducha)

136

DVAAOSMDESÁTÝ LIST

(O změkčilosti a o správném postoji ke smrti)

138

PĚTAOSMDESÁTÝ LIST

(Ctnost a štěstí)

145

SEDMAOSMDESÁTÝ LIST

*(Je nutno rozlišovat mezi dobry zdánlivými
a skutečnými)*

Několik stoických sylogismů)

154

DEVĚTAOSMDESÁTÝ LIST

*(Rozdělení filozofie na tři tradiční oddíly,
etiku, fysiku a logiku, i jiná dělení
Hrabivost a rozmařilost Senekovy doby)*

164

DVAADEVADESÁTÝ LIST

(Rozum vládne všemu, ničemu se nepodřizuje)

Ctnost a štěstí nelze zvětšit

Duch míří vzhůru, odkud přišel)

170

ČTYŘIADEVADESÁTÝ LIST

*(Filozofie dávající ponaučení pro jednotlivé životní situace je některými filozofy odmítána
Seneca význam praktické morálky uznává)*

179

PĚTADEVADESÁTÝ LIST

*(Návody pro jednotlivé případy nestačí ke zformování mudrce,
jsou nutné obecné zásady
Praktická a teoretická morálka jsou nerozlučné)*

196

ŠESTADEVADESÁTÝ LIST

(Vše je třeba snášet trpělivě)

215

DEVĚTADEVADESÁTÝ LIST

(Jak snášet smrt blízkého člověka)

216

STÝ LIST

(Rozbor stylu filozofa Papiria Fabiana)

223

STÝ PRVÝ LIST

(Není jistoty o tom, co bude zítra Je důležité žít dobře, ne žít dlouho)

227

STÝ SEDMÝ LIST

(S klidnou myslí je třeba snášet vše, co nás potká)

231

STÝ OSMÝ LIST

*(Jak je třeba poslouchat filozofy
Seneca vzpomíná na svá studentská léta a silný vliv učitelů)*

233

STÝ DEVÁTÝ LIST

(Může být moudrý užitečný moudrému?)

243

STÝ DESÁTÝ LIST

*(Člověk má být sám se sebou vyrovnán
Jakých chyb se dopouštějí lidé při posuzování dobra a zla
Podle Attala je třeba pohrdat nejen věcmi zbytečnými, ale i nezbytnými)*

247

STÝ TŘINÁCTÝ LIST

*(Jsou ctnosti živé bytosti?
Neužitečnost takových úvah pro pravé cíle filozofie)*

252

STÝ ČTRNÁCTÝ LIST

*(Úpadek řečnického stylu je důsledkem úpadku mravů
Móda ve stylistice)*

259

STÝ PATNÁCTÝ LIST

*(Není dobré věnovat příliš mnoho pozornosti stylu
Šalebný lesk bohatství)*

Filozofie poskytuje pevnost a štěstí

267

STÝ SEDMNÁCTÝ LIST

*(Je moudrost dobrem a je dobrem být moudrý?
Neužitečnost takových úvah)*

271

STÝ OSMNÁCTÝ LIST

*(Je nutno zbavit se závislosti na štěstěně
Co je dobro)*

Přírůstek vede po určité době ke změně kvality)

280

STÝ DEVATENÁCTÝ LIST

(Tužby nemají překračovat přirozené potřeby)

284

STÝ DVACÁTÝ LIST

(Jak jsme došli k poznání dobra a čestnosti)

288

STÝ JEDENADVACÁTÝ LIST

(Uvědomují si všichni živí tvorové svůj přirozený stav?)

294

STÝ ČTYŘIADVACÁTÝ LIST

(Poznává člověk dobro smysly, nebo rozumem?)

300

POZNÁMKY

306

REJSTŘÍK OSOBNÍCH A ZEMĚPISNÝCH JMEN

321

EDIČNÍ POZNÁMKA

325